

REDACTIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.
ABONAMENTUL
Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. 2 "
N-rii de Duminică pe an 4
coroane.
Pentru România și America
10 coroane.
Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.
INSERTIUNILE
de un si garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.
Manuscripte nu se
inapoiază.
Telefon oraș și comitat 502.

Gâte un corb alb!

(*) După cum eră de prevăzut: opreliștea ministrului afacerilor din lăuntru ale țării privitoare la Asociațiune este viu discutată și în presa maghiară. Și lucru de mirat: s'a găsit chiar un ziar mare unguresc, «Budapesti Hirlap» (dela 25 c.), care să nu laude guvernul pentru opreliștea sa.

Iată anume ce scrie:

«Porunca aceasta (de a opri ca Asociația să expună întrun pavilion separat. Red.) a căsunat mare tulburare în cercurile române de aici și din București.

«E foarte cu puțință, că opreliștea aceasta o să slujească mult foilor române, dându-le prilej să atâte, când și de altfel tot mereu scriu cu dujmănie. Astfel expoziția dela București nu va sluji, cum a plănuit ministrul, drept prilej de pietenie româno-maghiară. Dimpotrivă se va naște un războiu, pe urma căruia vor suferi pagube expozanții maghiari. Nu-i cheazășie nici chiar împotriva temerii, că expoziția ungurească să fie mereu obiectul de demonstrațiuni la adresa Ungurilor.

«Neluând în vedere multe de toate, e fără îndoială îndreptățită întrebarea: dacă odată s'a hotărât guvernul — fără sa-l fi împuternicit cineva — să ia parte la expoziția din București, nu putea să fie mai cu pază și prevedere?

Asociațiunea se pregătește doar de mult pentru expoziție, încă înainte ca guvernul să se fi hotărât a lua și el parte. Nu putea să înștiințeze îndată, la început, Asociațiunea și să-i spună, că nu îngăduie, ca ea să ia parte la expoziție lucrând de capul ei, neatârătoare de nimeni? Iar nu atunci, când pavilionul ei deosebit, așa zicând e gata, când și Asociațiunea și comisariatul de expoziție dela București întreaga afacere a privit-o ca lucru gata, când numai scandal și ură se poate naște din această opreliște.

Ni se dă rar prilejul să cetim astfel de adevăruri când vorba e de afaceri românești. De aceea articolul acesta al foii «Budapesti Hirlap» poate fi socotit drept — corb alb.

Ne mai vorbind adecă de noi, Românii de aici, mâhniți peste măsură toți de opreliștea stăpânirii dela Budapesta, obicinuiți de altfel să tăcem și să răbdăm, dar să nu uităm, — ne întrebăm: ce o să zică frații noștri din România despre măsura asta? Și ce să zică străinătatea: țările din apusul luminat?

Fără îndoială că numai laude n'are să-i aducă nimeni unei stăpâniri care în felul acesta vrea să-și arete puterea și înțelepciunea.

A jigni cele mai gingașe simțiri, a nesocoti dorințele celui cu care trăești alături, nu va să zică însușire înaltă ori îndreptățire de a cârmui țară și neamuri.

În cele din urmă ori își are Asociațiunea pavilionul ei deosebit, ori va expune în pavilionul maghiar, și frații noștri din România și lumea întreagă știe și o să vadă, că portul român nu e unul cu cel unguresc, după-cum ne deosebim și în ceea-ce privește limba, obiceiurile și biserica. Iar voind să avem pavilionul nostru separat, și așa n'am țintit să arătăm că nu trăim în Țara Ungurească și cu atât mai puțin că am fi țară în — țară, cum pare a ne învinui stăpânirea.

Tot așa de adevărat este însă, o spune și «Budapesti Hirlap», că măsuri de felul acesta numai scadea pot din vaza stăpânirii, după-cum nu pot nici să-i împrietenească

pe frații noștri de dincolo cu — Ungurii, ci dacă va fi vre-o pagubă la mijloc, asta vor simți-o Ungurii cari vor duce lucruri la expoziția românească din București.

La tot cazul guvernul unguresc în loc să folosească un prilej potrivit pentru apropiere cu vecina România, a jignit un neam întreg. Fără a folosi cuiva!

Chestiunea macedo-română.

De Isidor Ieșan (Serajevo).

IV.

Iată și o altă notiță apărută în un organ rusesc din Petersburg și reprodus și în «Românul din Pind» din 22 Ian. 1906 nr. 4. Aceasta notiță zice între altele următoarele: «La Seres episcopul grec ținu în catedrala grecească discursuri în care dela înălțimea amvonului și în fața crucii recomandă precinstiul arhieru oitelor sale suflătești ura în contra tuturor, ce nu sunt Greci, contra Românilor, Bulgarilor, Turcilor, etc. sau cari vor avea afaceri cu acestia.

Dar aceea ce e și mai monstruos e, că discursul acestui prelat se terminase cu cuvintele următoare:

«Acela, care ar fi împușcat 2-4 Români, Bulgari, Sârbi, Turci etc... poate să aibă conștiință împăcată, și n'are decât să vie la mine. Eu voi face rugăciune pentru iertarea păcatelor sale, iar în caz de ar cădea el victima datoriei sale, canonizarea sa de către biserică va fi mai înaltă decât aceea a sfântului, a cărui amintire se sârbează azi.»

Pe altă parte conzulul grecesc din Seres, distribuite din belșug jurnale din Atena, prin cari Grecii sunt provocați la ură și măcel contra Românilor și a celor ce nu sunt Greci.

Astfel sună notița din Petersburg! Se poate deci o batjocură mai mare, o priveștițe mai ticăloasă din partea popilor greci, depravați, corupți

Iulia Récamiér.

II.

Salonul d-nei Récamiér eră internațional: mai ales englezii îl vizitau des.

Și ea fusese în Londra, unde atrase admirația tuturor.

Prințul de Wales (George IV se simția măgulit, dacă putea să-i poarte șalul; prințul de Orleans (Ludovic Filip) asemenea îi atinsese un colțisor, tot așa și prințul de Orania (Wilhelm I).

Abia-și începuse viața socială tânăra femeie și dejă mai mulți regi sau fiitori regi îi cerșiau grația. Se înțelege, că nu lipsiau din salonul ei nici diplomații, între aceștia era și Metternich.

I. F. Reichardt, care în anul 1802 fusese pentru a treia oară în Paris, în «Scrisorile intime din Paris», descrie exteriorul acestui salon, primirea pompoasă în casa Récamiér.

Micul palat era zidit în stilul cel mai nou, modern, așa dară antic.

Roma fusese mutată la Paris, voiau să prânzască în Herculanium și să danseze în Pompei, și într-o Grecie idealizată să viseze în nopțile senine. Camera de culcare a frumoasei Iulia îl înebunise pe muzicantul german, prinse harfa ca să cânte acest basm: pe pereți atârnavu oglinzi mari, perețele din front eră tot din oglindă: «înaintea acestuia eră patul eteric de zeiță, tot alb, din cel mai fin material indian; totul par'că eră numai suflat... vase antice... candelabre înalte... perdele albe, cari atârnavu la baldachin... în fond o draperie greă de damasc violet, cu margini de atlas auriu, aranjată așa ca peretele de oglindă să rămână liber, așa ca M-me Récamiér, când eră culcată în pat, se putea vedea toată în oglindă.»

În lista adoratorilor ei numai numele lui Napoleon nu figurase încă. Odată numai vorbise cu ea în treacă, și cu ocazia unui dineu observând-o lângă fratele lui Lucian, îi zise glumind: «Tot-deuna lângă cea mai frumoasă!» El nu numai că-i observase frumseța, dar o și admirase.

În salonul ei se învârtea și înalta aristocrație franceză.

Doi Montmorency, Matthieu și rudenia acestuia Adrien precum și Prințul de Laval, remaseră totdeauna cei mai devotați cavaleri ai ei.

În anul 1801 tatăl ei fusese arestat în urma unor intrigi roialiste și primul conzul puse un preț mare pentru eliberarea acestuia: tocmai prețul pe care dna Récamiér nu voia la nici un caz să-l dea.

Nu mai prin intervenirea energică a lui Bernadotte, putu să scape de acest preț. Dar ea căzuse în disgrăție și în anul 1803 salonul ei fu închis prin poliție.

Nu mai avea voie să dea baluri, mese nici să primească vizite.

Cu toate acestea rămăsese fără importanță personală în politică. Avea oarecare slăbiciune pentru partida romantică regalistă și nu putu urmă spiritul liberal al d-nei de Staël.

Dar această prețină genială a ei fiind ecsilată se alătură de ea și o vizită ori unde se află. Tot așa de nobil s'a purtat ea și când generalul Moreau, tot din cauza unui prieten al ei, fusese arestat pentru lesa maiestate.

După ce Napoleon devenise împărat își mai încercă odată norocul.

O invită prin Fouché să primească postul de damă de onoare a împărătesei Iosefina.

Aceste dame de onoare aveau câte odată o asemănare suspectă cu domnișoarele de onoare dela curtea lui Ludovic al XIV, și dna Récamiér mulțumi cu politeță pentru această onoare.

De patru ori repetă Fouché învătarea împăratului făcând-o să înțeleagă ce folositor ar fi pentru stat dacă împăratul ar iubi o femeie cinstită. Era mai mult de cât clar.

De astă dată îi se cerea nu numai dragoste ci să și conlucre la tema istoriei universale; iubire și politică totodată eră prea mult pentru o femeie slabă.

Refuză și a patra oară, și peste un an, în 1806, cassa Récamiér dădu faliment

Zeul furios din Tuilerie, trimise acest trăsnet. Dispăru lucsul și pompa. Palatul, bijuteriile și toate podoabele fură vândute.

Creditorii îi lăsară numai patul eteric de zeiță. Cu toate acestea îi mai rămase atâta avere ca să-și poată cumpără o altă casă, se înțelege mult mai simplă, în care deși prin poliție erau interzise serbările și recepțiile, tot se întrunea societatea cea mai distinsă.

Nici un prietin nu o părăsise, putea atotputernicul stăpân să-și încrețească fruntea, pentru aceea mareșalii lui îi rămaseră Iuliei credincioși.

Trebui să vie un nou trăsnet din partea lui Iupiter, căci frumseța ei începuse să devie primejdiașă pentru stat, și se părea că tronul imperial începuse să se clatine, dacă era atins de haina albă a acestei femei.

Intocmai ca M-me de Staël, fu ecsilată și frumoasa Iulia în anul 1811. Ea nu făcu nici o obiecțiune la toate acestea, ci zise numai cătră Fouché:

până în măduvă? Aci avem dovada cea mai bună, cât de mult a degenerat la Greci simțul moral, cât de departe a ajuns la rasa elină creștinismul.

Impăcarea cu Grecia e deci un «non sens», numai o tragere pe sfoară, o înșelăciune de a adormi pe cei în drept până ce ei își vor termina organizațiunea bandelor. România ar trebui să ceară garanții mari și puternice, ceea ce Grecii nu sunt în stare să le dea. România ar face bine să fie foarte precaută și prevăzătoare în negociațiunile ce le va avea cândva cu Grecia, pentru că acest popor e cel mai perfid popor de pe pământ. Sentința, ce i-a dat-o lumea «Graeca fides, nulla fides», ne spune îndestul de ce mârșăvenii e cabil acest popor decăzut. Totuși România ar fi liberă și stăpână pe deciziunile ei, când dânsa ar avea de a face numai cu Grecia.

Cu totul altfel însă îmi pare situațiunea pentru România, atunci când deodată va apărea un altul ca mijlocitor, adică dacă va eși pe plan, după cum le anunță aceasta cu mare emfază gazetele din Viena, intențiunea Austriei. Eu sunt foarte curios, cu care preț, adică ce câștigă sau mai bine zis, ce pierde atunci România și cu ea întregul popor român.

Eu am o presimțire, ce mă face să nu fiu de fel încântat de rezultatul, ce ar putea obține România dela o eventuală intervențiune făcută în Viena, și aceasta presimțire a mea se bazează pe multe, multe date istorice, pe exemple și fapte chiar și prezente nu prea favorabile nouă Românilor.

Eu am o presimțire, că Austria va face o presiune asupra României, negreșit din marea amicitie ce o are cu România pe cum a făcut Austria și în chestia celor trei Greci, cei mai însemnați și mai renumiți hoți și complici în afacerea «Elenismus», dar foarte necesari pentru Grecia, și ce erau să fie espulzați din țară și România va fi necesităată și acuma, ca și atunci să cedeze, tot din motiv de mare amicitie față de Austria.

Simpatia Austriei sunt toate pe partea Greciei, deși se zice, că România trăește în relațiuni foarte amicale cu Austria — poate cu curtea din Viena, dar aceasta numai personal cu regele Carol — deși se află în tripla-alianță, dar deși stă de mult în o convențiune militară cu Austria, etc... și aceasta o vedem noi deja de acolo, că toată opiniunea publică din Viena e escluziv pe partea Greciei, că foile din Viena n'au publicat până azi nimica, dar absolut nimic — chiar demonstrativ — nici un unic caz, din zeci și omururi ce le fac bandele grecești printre Românii macedonenii, ci din contra, ele scriu numai în defavorul României arătând, că numai dânsa e culpabilă, ba e chiar agresivă.

Înțeleg că un bărbat mare are slăbiciunea să iubească femeile; dar nu înțeleg să se teamă de ele.

Nici nu se teme de ele; dar se înfurie dacă nu i se supuneau de bunăvoie. Orice opoziție îl întărește, nu sufere rezistența lor.

Doamna Récamier însă în cazul acesta a avut purtare într'adevăr nobilă, față de puternicul bărbat care nu avea nici o conșiderație.

Acest fapt simplu, eroic, îi șede bine, eră și timpul s'o cunoască lumea și în altă lumină, căci haina ei vecinic albă ar fi devenit prea monotonă.

Dela o vreme se plictisise și ea de atâtea vorbe dulci și singură recunosc că înclină spre cochetărie. Tactica ei o silă a se jucă cu focul. Nu voia să aparțină nici unuia; dar pentru aceea trebuia să lase fiecare o mică speranță. Arta amorului deveni în mâinile ei o diplomatie seducătoare.

Un singur pictor, Massot din Genua, a înfățișat-o în felul acesta. E tabloul cel mai fidel, ceea ce nu s'ar putea zice despre portretele pictate de David și Gerard.

În multe picturi e blondă, și într'adevăr parcă ne place să ne-o înfățișem pe această frumsețe ca pe o Margaretă, blondă în toată puterea cuvântului.

Cu toate acea avea un păr castaniu închis, aproape negru, și sub această manta eșă în relief o față de coloritul cel mai frumos, dar după Massot de o tăietură aproape sudică; o față a cărei blândete îngerească părea a fi numai o mască transparentă a celor mai puternice patimi.

Planurile guvernului.

— Criza. —

Budapesta, 26 Martie.

Astăzi iarăși se aduc la cunoștiință noi planuri ale guvernului. Ele însă nu izvoresc dintr'o sorginte oficială s'au oficioasă și de aceea nu le putem da decât o încredere mărginită. Afară de acestea oricum am întimpină aceste știri, ele sunt scurte și nu spun mult. Iată-le deci după «Neues Wr. Tagblatt».

Ministrul de finanțe Hegedüs Ferencz a fost erit primit de M. Sa într'o audiență, care a ținut timp de o oră. Subiectul audienței au fost finanțele țării cari se resimt de criza aceasta îndelungată. Ministrul a expus M. Sale starea finanțelor, arătând că ele și pe viitor vor putea suportă, cu toată criza, dificultățile acesteia. Starea lor permite de a se face față trebuințelor și plăților de cupoane ale datoriei publice. El a arătat dispozițiile luate pentru a preîntîmpina orice neorândueli în mersul afacerilor financiare. Guvernul, zice, dispune de destule mijloace pentru a nu recurge la *strângerea silnică a dărilor*. Deasemenea nici *recrutarea silnică* nu se va face **deocamdată**.

Seara ministrul s'a înapoiat la Budapesta.

Întrebăm: ce se va întâmpla mai târziu, atunci când în urma lipsei de recruți și de dare suficientă, guvernul se va vedea în neputință de-a mai dăinui? Dintr'un cuvânt, din acel *deocamdată*, se întvede și cele ce se vor întâmpla atunci.

Recruții și dările se vor strânge cu forța. Și pe urmă? Aceasta-i marea întrebare, căci excludând cazul că coaliția va ajunge la cârmă, după starea de azi a lucrurilor nu este nici o perspectivă pentru guvern de-a câștiga în mod sincer, în mod dăinuiitor simpatiile majorității țării.

erie că ar ajunge coaliția la putere fie că guvernul ar putea să câștige printr'o minune simpatiile corpului electoral unguresc

În tablou e o femeie de rasă și de temperament. Ochii și-i întoarce dela privitor cu oarece cochetărie spre stânga, parcă ar așteptă de acolo ceva. Fericit eră muritorul asupra căruia se întorcea această privire!

Dacă urmând unei chemări mute, se apropia de ea cu brațele deschise, desigur se deschidea această gură senzuală, a cărei bauză de sus eră umbrită ca de un puf de persecă și printr'un zâmbet dulce lăsând să se vadă mărgăritarele, ar fi zis vorbele următoare:

»Ah, n'am înțeles așa».

Acest gât alb aristocratic, această ceafă decoltată de un desen admirabil. — O muzică intrupată în corp omenesc — această statură mijlocie, dar sveltă, care întrunește toate condițiile frumseței, și dacă purtă după moda de atunci o tunică *a la vestale* — sub conturile plastice totuși circulă sânge cald și palpita o inimă care doria fericirile pământeste.

SCHINTEI.

Artă pentru artă, e a vorbi, ca să nu spui nimic.

Eug. Marbeau.

Nici odată copilul nu se plictisește cu femeia, pentru că nici odată femeia nu se plictisește cu copilul.

O. Greard.

Ajunși în mizerie prin viciile tale, ajunși să faci avere prin viciile altora.

Tournade.

Modestia e fiica experienței.

A. Claveau.

care azi decide, soluția ar fi vremelnică, criza s'ar amâna dar nu s'ar dezlega.

Căci dinaintea soluțiunei celei adevărate și singure definitive a crizei, de-a valorifica drepturile neamurilor nemaghiare în țara aceasta toți oamenii politici maghiari își îngrădesc mintea.

Aceasta-i ceia-ce face situația de astăzi atât de deznădăjduită. Nicăiri, în această hrubă afundă și întunecoasă, nu licărește lumina unei scăpări, unei eșiri la ziuă.

Iarăși un partid nou.

«Partidul comercianților și industriașilor maghiari din Budapesta — Iózséfváros», acesta-i noul partid, care s'a constituit aseară și este de sigur merit să sprijinească guvernul.

Partidul, al cărui președinte este avocatul Csillag Károly, caută aderenți și în celelalte cartiere ale capitalei.

Audiențele cabinetului la Viena.

Ministrul-președinte Fejérváry a propus M. Sale să primească în audiențe deosebite pe fiecare ministru în parte pentru a-i asculta sfaturile și expozeul situației politice. Faptul acesta este de bună seamă de mare importanță și ne putem aștepta pe zilele aceste la deciziuni hotărâtoare asupra crizei sau asupra felului cum țara va fi cârmuită de acum înainte.

Cari vor fi hotărârile acestor audiențe? Ce rezultate vor avea? Nu se știe. Totuși foile adaugă multe comentarii, clădesc astăzi ipoteze și combinații cari mâne deja se pot spulbera. Astfel afirmă că M. Sa va decide abia acuma asupra alegerilor. Zua fatală de 11 Aprilie se apropie și nici azi nu s'a hotărât definitiv asupra lor. În cazul că ele nu se vor face guvernul va cere noii autorizații dela M. Sa privitoare la guvernarea viitoare a țării. Această combinație a presei ungurești ne pare puțin probabilă. Deciziunea asupra alegerilor, credem, a căzut de mult, poate odată cu hotărârea de-a dizolva parlamentul: ea nu poate fi decât amânarea lor pe timp nehotărât. Căci este puțin probabil ca M. Sa să fi amânat o decisiune atât de însemnată pe timpul din urmă. Și dacă alegerile totuși s'ar orându acuma în clipa din urmă, oare ar putea fi ele pregătite în timp atât de scurt? Căci însuși guvernul are de sigur rai mare trebuință de o pregătire *de longui haleine* a alegerilor, mai mult de cât opoziția. O alegere pe surpriză nu poate aduce, de cât guvernului inconveniente. Și oare guvernul ar risca zadarnic agitația cea săibatică, neînfrântă a alegerilor atunci când el și-a propus ca țintă supremă restabilirea ordinii și liniștei în țară?

Dizolvarea dietei croate.

După informația unui ziar croat, dieta croată va fi dizolvată în luna lui Aprilie și se va reîntruni la sfârșitul lui Iunie.

Din România.

Condamnarea lui Traikoff, falsificatorul biletului românesc de 20 lei.

Martii a fost judecat de tribunalul de Mehedintzi (secția II) acțiunea penală îndreptată contra lui Julko Traikoff, care a falsificat biletul de 20 lei a Băncii naționale a României.

Tribunalul a fost compus din domnii Patriciu, ca președinte și Măldărescu membru. Ministerul Public a fost reprezentat prin dl procuror Urziceanu, iar Banca Națională a României, ca parte civilă, prin Directorul I. G. Bibicescu.

Pe banca apărării se află dl avocat și deputat C. Rădulescu.

Traikoff a mărturisit faptul și a invocat, ca scuză, sărăcia în care se află.

Deschizându-se dezbaterile, partea civilă prin dl I. G. Bibicescu, a făcut descrierea faptului, dovedind că falșul Traikoff este comparativ cel mai reușit din cele de până acuma; că Traikoff crescut în țară, și fă-

cându-și studiele primare la Calafat și Craiova, și-a arătat recunoștința falsificând bilete românești, că a făcut această falsificare pe când era student în anul al III-a la facultatea de drept din Sofia, că în sfârșit scuza lui e o vorbă zădarnică de vreme-ce săraci au fost mii și mii în generațiile cu care a învățat Traikoff atât în România cât și în Bulgaria și totuși nici unul din acele mii, afară de Traikoff, n'a mai falsificat bilete sau monede.

Dl procuror Urziceanu a susținut asemenea acuzarea dovedind culpabilitatea inculpatului.

Dl avocat Rădulescu a cerut achitarea, pentru că falsificarea a fost făcută de un străin pe pământ străin.

Traikoff s'a apărat și singur cu mare talent oratoric, recunoscând faptul și cerând achitarea pe motiv, că n'ar fi adus nici un prejudiciu României.

Tribunalul deliberând, a condamnat pe Traikoff la 5 ani închisoare, la amendă și despăgubiri civile către Banca Națională.

*Regele României în călătorie. Buda-
pesta, 27 Martie. Eri părechea regală a României și suita lor a trecut pe aici în tren separat, mergând în străinătate.*

Mântuirea! Sub titlul «Ungurii din România» «Az Ország» (dela 27 c.) scrie:

«Se telegrafează din Brașov, că după știri din sorgințe demne de crezut sosite acolo, Ungurii din București, împreună cu cei din toată România, vre-o 50.000, s'au obligat în scris, că în caz de va da vre-o pimejdie peste patria noastră, îndată vor părăsi România și grăbesc în ajutorul nației ungurești!

Asta-i grav de tot — pentru România. rămâne adecă fără — birjari!

Vă să zică nu numai cei din America, ci și Ungurii din România au jurat în scris să nu lase peririi nația ungurească.

Cei d'acasă pot deci dormi în liniște.

Bătăi sângeroase în București.

30 morți și 300 răniți. Fierberé mare.

Știri telegrafice, pe cari trebuie să le primim însă cu toată rezerva — deoarece ni se par exagerate de tot — vestesc că ieri seara un scandal mare și bătaie sângeroasă s'ar fi petrecut în București pe piața teatrului.

Asupra antecedentelor ce s'au petrecut «Voința Națională» de Duminecă scrie:

D. Jules Brun vreă să fie o conferență la Ate-neu, despre poezia română populară, dar în limba franceză!

Societatea «Obolul» va da la 13 și 15 Martie câte o reprezentație la Teatrul Național, de asemenea în limba franceză!

Și d. Jules Brun știe românește, e profesor în România și va vorbi la Români, iar soci tatea «Obolul» e alcătuită din Români și piesele se vor juca înaintea unui public românesc!

Și dl Jules Brun și societatea «Obolul» își bat joc de sentimentul național, nu vor să fie seamă de dorința ce a început a se întări: de a trăi prin noi înșine, ca Români, folosindu-ne de cultura europeană, dar romanizând-o, făcându-o a noastră.

N'a sosit oare timpul ca și clasa de sus să înțeleagă că nu trebuie să desprețuească limba românească și că trebuie să ne dăm toată silința, nu de a săpa prăpastie între clasele sociale, ci de a o astupa, de a uni într-o luptă comună pe toți Români, fără deosebire de clasă, pentru întemeierea unei culturi cu adevărat românești aici.

Cu sila nu putem face pe nimeni să-i fie dragă limba noastră strămoșască; dar suntem nevoiți a constata și astăzi că urmașii celor cari într-o vreme vorbeau grecește, ca să se deosebească de Români mojiți, astăzi caută să se deosebească vorbind un jargon francezo-levantin. Dar nimeni

nu ne poate împiedeca de a face ca salele să fie goale la aceste conferențe și reprezentații.

Iată de ce credem că îndemnul ce dl N. Iorga face prin «Epoca» ar trebui urmat.

Dl Iorga povățuia adecă pe Români adevărați să nu se ducă la reprezentația teatrală franceză, nici la conferență.

Iată acum ce spun telegramele din București:

Societatea «Obolul» a voit să țină aseară reprezentație în limba franceză la Teatrul Național. Mulțimea de studenți și alți mulți tineri îndemnați de studenți s'au adunat însă în fața Teatrului, unde au demonstrat și au căutat să împedecă reprezentația. Sosind poliția să facă ordine, s'a încins o bătaie sângeroasă. Polițiștii n'au răzbit împotriva studenților. Au fost deci aduși o companie de vânători, apoi jandarmi călări și mai multe companii de infanterie.

Lupta a ținut până seara la 10. Teatrul și o berărie din apropiere s'a umplut de răniți, al căror număr s'a ridicat la 300. Morți se zice că ar fi rămas — și dintr'o parte și alta — 30. Au fost arestați peste 100 demonstranți. În oraș agitația e cumplită.

EMIGRANȚI...

Cluj, 22 Martie 1906.

Azi după amiază pe la 5 ore, am fost la gara Clujului, în tovarășia prietenului meu Coriolan Pop, și — firea mea este curioasă — am privit sosirea și plecarea trenurilor.

Te simți oare-cum mișcat, când vezi vre-un tren ce pleacă — câte știri, dureri, bucurii duce un tren dintr'un loc în altul. — Și câte veșii obidite aduce un alt tren, ce vine din depărtare — cu ochi roșii de cobold sprinten!

Zuruind, vărsând în jur fum amețitor — iată a sosit trenul dela Brașov.

Peronul gării învie. — Furnică pe asfalt sute și sute de călători, hamali cu privire de animal indestulit, aristocrați parfumați și idioți — fiecare om își are scopul său.

— Mă Coriolane! nu suntem noi copii? — în-treb de prietenul meu, înțelegând, că noi privim fără nici un scop mișcarea de pe peron. Stăm aci ca doi năuci și așteptăm ca eroii din povestea lui Maxim Gorki să vie ceva, ori cineva. Ceva bucurie, ceva durere, ceva vis, ori ceva dor! Și nu vine nimica. Nu vine nimenea!

Dar totuși.

Iată coboară gânditori din vagonul de clasa III, vre-o 20 muncitori. După îmbrăcăminte judecați, ei vor fi șvabi. — Hainele lor sunt nouă nouțe. Sclivișiți cum sunt ai crede că să duc la nuntă.

Cu iritata privire a parveniților, îi măsurăm cu ochii din creștet până în tălpi, pe toți de-arândul.

— Vor fi niște șvabi bogați! — Observ cu glas tare.

— Ba nu domnule, — zice unul dintre ei, ridicându-și pălăria de pe cap — nu suntem șvabi, ci românași din țara Bârsei.

Mi-s'a încălzit sufletul:

— Sunteți români oameni buni? Sânge din sângele meu? — Și mergeți la ceva nuntă? Nu-i așa?

Două lacrimi mari, ca două briliante se strecoară din ochii celui mai bătrân muncitor:

— Tristă nuntă ne așteaptă! Mergem cu toții în America!

Izbit de duioșia cuvintelor exprimate pe buze tremurătoare de moșneag — un junghiu a trecut prin inima mea. Tâmpilele îmi zvâcneau turbat. Zgriburii de frig par'că. M'am recules după un târziu — și uitând, că sunt în gara celui mai șovinist oraș, încunjurat de gendarmi maghiari — începui să le vorbesc cam astfel:

— De ce vă duceți? Cine vă chiamă? Vă părăsiți casa familia, religiunea, Ardealul în care au trăit strămoșii voștri, »romanii« biruitori ai lumii!

Vă duceți în țară străină, între streini? — De ce vă duceți?

Toți se înduioșară.

Fețele brăzdate și pe care se înfipse peceta suferinții, licăreau pătate de lacrimi. Asfințea soarele și-și sărută ultimele sale raze pe trista ceață... În văzduh plutea farmec, farmecul ce trăiește primăvara. Natura trezită din moarte răsuflă poezie în elementele sale...

Mi-a răspuns un tânăr muncitor.

— Domnuie dragă, dumneata vorbești frumos ca un popă. Dumnezeu să te miluiască! — Să fi până la mormânt sănătos... Cine ne chiamă, cine ne chiamă? Foamea ne gonește din țara asta frumoasă!

Vitele mor flămânde în băiatură. Holdele se prăpădesc. Belșugul holdelor noastre nu este al nostru. N'avem casă, n'avem pâine. Pâine!

(Cuvântul «pâine» uruia mai sălbatec ca al mării urlet.)

Un alt muncitor adaugă:

— Legile strămoșești s'au schimbat: Azi omul sărac n'are de cât doi prieteni: durerea și foamea. Domnule, eu sunt om de 30 de ani. Trăiesc de 30 de ani în Ardeal. În pruncie am suferit. Ca flăcău am suferit. M'am căsătorit de vre-o 5 ani. Am patru copii. Cel mai mic e de un an. Știe vorbi în graiul neoaș barsean. — Și cere pâine. — M'am silit să le câștig pâinea de toate zilele. Am fost rob. Am lucrat, ca un taur din zori până în sară, și totuși n'am putut să hărăzesc atâtea ca să fie destul. Ce să fac Domnule?

Nu sunt bestie să-mi mănec pruncii. Dacă am suflet! Dumnezeu mi-a dat suflet în trup și foame în casă! Ce să-i fac? Acuma s'a stărșit. În grija Dumnezeului mare am lăsat copiii și soția. Mă duc în țara :ouă, poate voi aduce pâine, poate voi muri, ca un câine flământ acolo!

Și bărbatul a început să plângă.

Plânsul asta nu-i voi uita nici când. Așa plânge blăstămii, foamea, durerea.

Și toți plângeau.

Oh, clipa aceasta nu voi uita-o nici când.

A vedea bărbați puternici plângând, siliți să fugă ca niște ieproși din țara bogată în o nouă parte a lumii, în care nu plânge doina în seri, nu behănesc miorițe pe plaiu, unde nu cuvintează Dumineca de pe amvon iscusitul popă, unde nu-i horă, unde numai mașinile urlă, fum joacă în aer, sânge de muncitor beă pământul...

Cu seriozitatea unui duhovnic adevărat firul vorbeii îl luă Coriolan Pop:

— Vă duceți! Țara asta nu vă dă pâine! Goniți de foame vă duceți în o nouă parte a lumii. Sunteți cu toții români. Vă știți datorințele față de neam, față de familie, față de biserică! Mergeți și munciți. Munca vi-se plătește bine. Câștigați oarecare avere mică ori mare, după putință, și veniți înapoi. Veniți înapoi în țara asta plină de văi, de munți, de râuri ce se scaldă în soare, și în care sunt atâtea povești...

Duceți-vă și veniți înapoi. Dumnezeu să vă ajute.

Muncitorii și-au plecat capetele ca în biserică, când ascultă psaltirea.

Fanaticile cuvinte ale prietenului meu i-au entuziazmat și pe ei.

Izbucniră în strajnice «să trăiască» și cea ce rar se întâmplă pe peronul unui oraș maghiar — întonarăm cu toții «Deșteaptă-te române».

Repede s'au adunat în jurul nostru polițiști, ei crezură, că demonstrăm, ori că ne-am rescultat!

Dar când li-am spus, că nu răscoală vor să facă oamenii ăștia, ci vor să muncească pământ străin, ca să-și hărăzească nutremânt indestulitor — și ei s'au înduioșat și priveau îngândurați ceata tristă, ce să vârsa încet-încetșor în un vagon de clasa III.

Un șuer ascuțit. Roatele trenului bubuie. Abur alb ese din gura locomotivului. Soneria electrică de pe perețele peronului se pune în mișcare.

Și trenul dispăre liniștit în limpedea seară, dinaintea noastră.

Eu și prietenul meu, stăm ca înlemniți de ceea ce am văzut, durere crudă ne sfășie inima — simțim par'că și noi ceea ce au simțit emigranții — sila de a părăsi gonit de foame, o țară, în care dorm vecinic somn strămoșii, în care tatăl ne-a învățat să ne rugăm la Dumnezeu românește și în care țară atâtea nefericire și ură și foame și-a clădit cuib...

Emil Isac.

până în măduvă? Aci avem dovada cea mai bună, cât de mult a degenerat la Greci simțul moral, cât de departe a ajuns la rasa elină creștinismul.

Impăcarea cu Grecii e deci un «non sens», numai o tragere pe sfoară, o înșelăciune de a adormi pe cei în drept până ce ei își vor termina organizațiunea bandelor. România ar trebui să ceară garanții mari și puternice, ceea ce Grecii nu sunt în stare să le dea. România ar face bine să fie foarte precaută și prevăzătoare în negociațiunile ce le va avea cândva cu Grecia, pentru că acest popor e cel mai perfid popor de pe pământ. Sentința, ce i-a dat-o lumea «Graeca fides, nulla fides», ne spune îndestul de ce mârșavenii e cabil acest popor decăzut. Totuși România ar fi liberă și stăpână pe deciziunile ei, când dânsa ar avea de a face numai cu Grecia.

Cu totul altfel însă îmi pare situațiunea pentru România, atunci când deodată va apărea un altul ca mijlocitor, adevărat dacă va eși pe plan, după cum le anunță aceasta cu mare emfază gazetele din Viena, intențiunea Austriei. Eu sunt foarte curios, cu care preț, adevărat ce câștigă sau mai bine zis, ce pierde atunci România și cu ea întregul popor român.

Eu am o presimțire, ce mă face să nu fiu de fel încântat de rezultatul, ce ar putea obține România dela o eventuală intervențiune făcută în Viena, și aceasta presimțire a mea se bazează pe multe, multe date istorice, pe exemple și fapte chiar și prezente nu prea favorabile nouă Românilor.

Eu am o presimțire, că Austria va face o presiune asupra României, negreșit din marea amicitie ce o are cu România pe cum a făcut Austria și în chestia celor trei Greci, cei mai însemnați și mai renumiți hoți și complici în afacerea «Elenismus», dar foarte necesari pentru Grecia, și ce erau să fie espulzați din țară și România va fi necesită și acuma, ca și atunci să cedeze, tot din motiv de mare amicitie față de Austria.

Simpatia Austriei sunt toate pe partea Greciei, deși se zice, că România trăiește în relațiuni foarte amicale cu Austria — poate cu curtea din Viena, dar aceasta numai personal cu regele Carol — deși se află în tripla-alianță, dar deși stă de mult în o convențiune militară cu Austria, etc... și aceasta o vedem noi deja de acolo, că toată opiniunea publică din Viena e esclusiv pe partea Greciei, că foile din Viena n'au publicat până azi nimica, dar absolut nimic — chiar demonstrativ — nici un unic caz, din zeci și omoruri ce le fac bandele grecești printre Românii macedoneni, ci din contra, ele scriu numai în defavorul României arătând, că numai dânsa e culpabilă, ba e chiar agresivă.

«Înțeleg că un bărbat mare are slăbiciunea să iubească femeile; dar nu înțeleg să se teamă de ele».

Nici nu se teme de ele; dar se înfură dacă nu i se supuneau de bunăvoie. Orice opoziție îl întărește, nu sufere rezistența lor.

Doamna Récamier însă în cazul acesta a avut purtare într'adevăr nobilă, față de puternicul bărbat care nu avea nici o conziderație.

Acest fapt simplu, eroic, îi șede bine, eră și timpul s'o cunoască lumea și în altă lumină, căci haina ei vecinic albă ar fi devenit prea monotonă.

Dela o vreme se plictisise și ea de atâtea vorbe dulci și singură recunosc că înclină spre cochetărie. Tactica ei o silă a se jucă cu focul. Nu voia să aparțină nici unuia; dar pentru aceea trebuia să lase fiecăruia o mică speranță. Arta amorului deveni în mâinile ei o diplomatie seducătoare.

Un singur pictor, Massot din Genua, a înfățișat-o în felul acesta. E tabloul cel mai fidel, ceea ce nu s'ar putea zice despre portretele pictate de David și Gerard.

În multe picturi e blondă, și într'adevăr parcă ne place să ne-o înfățișem pe această frumoasă ca pe o Margareta, blondă în toată puterea cuvântului.

Cu toate acea avea un păr castaniu închis, aproape negru, și sub această manta eși în relief o față de coloritul cel mai frumos, dar după Massot de o tăietură aproape sudică; o față a cărei blândețe îngerească părea a fi numai o mască transparentă a celor mai puternice patimi.

Planurile guvernului.

— Criza. —

Budapesta, 26 Martie.

Astăzi iarăși se aduc la cunoștiință noi planuri ale guvernului. Ele însă nu izvoresc dintr'o sorginte oficială s'au oficioasă și de aceea nu le putem da decât o încredere mărginită. Afară de acestea oricum am întimpină aceste știri, ele sunt scurte și nu spun mult. Iată-le deci după «Neues Wr. Tagblatt».

Ministrul de finanțe Hegedüs Ferencz a fost ieri primit de M. Sa într'o audiență, care a ținut timp de o oră. Subiectul audienței au fost finanțele țării cari se resimt de criza aceasta îndelungată. Ministrul a expus M. Sale starea finanțelor, arătând că ele și pe viitor vor putea suportă, cu toată criza, dificultățile acesteia. Starea lor permite de a se face față trebuințelor și plăților de cupoane ale datoriei publice. El a arătat dispozițiile luate pentru a preîntinpină orice neorândueli în mersul afacerilor financiare. Guvernul, zice, dispune de destule mijloace pentru a nu recurge la *strângerea silnică a dărilor*. Deasemenea nici *recrutarea silnică* nu se va face **deocamdată**.

Seara ministrul s'a înapoiat la Budapesta.

Întrebăm: ce se va întâmpla mai târziu, atunci când în urma lipsei de recruți și de dare suficientă, guvernul se va vedea în neputință de-a mai dăinu? Dintr'un cuvânt, din acel *deocamdată*, se întvede și cele ce se vor întâmpla atunci.

Recruții și dările se vor strânge cu forța. Și pe urmă? Aceasta-i marea întrebare, căci excludând cazul că coaliția va ajunge la cârmă, după starea de azi a lucrurilor nu este nici o perspectivă pentru guvern de-a câștiga în mod sincer, în mod dăinuitor simpatiile majorității țării.

Și ce ar ajunge coaliția la putere fie că guvernul ar putea să câștige printr'o minune simpatiile corpului electoral unguresc

În tablou e o femeie de rasă și de temperament. Ochii și-i întoarce dela privitor cu oarece cochetărie spre stânga, parcă ar aștepta de acolo ceva. Fericit eră muritorul asupra căruia se întorcea această privire!

Dacă urmând unei chemări mute, se apropia de ea cu brațele deschise, desigur se deschidea această gură senzuală, a cărei bauză de sus eră umbrită ca de un puf de persecă și printr'un zâmbet dulce lăsând să se vadă mărgăritarele, ar fi zis vorbele următoare:

«Ah, n'am înțeles așa».

Acest gât alb aristocratic, această ceafă decoltată de un desen admirabil. — O muzică intrupată în corp omenesc — această statură mijlocie, dar sveltă, care întrunește toate condițiile frumuseții, și dacă purtă după moda de atunci o tunică a *la vestale* — sub conturile plastice totuși circula sânge cald și palpita o inimă care doria fericirile pământeste.

SCHINTEI.

Artă pentru artă, e a vorbi, ca să nu spui nimic.

Eug. Marbeau.

Nici odată copilul nu se plictisește cu femeia, pentru că nici odată femeia nu se plictisește cu copilul.

O. Greard.

Ajunși în mizerie prin viciile tale, ajunși să faci avere prin viciile altora.

Tournade.

Modestia e fiica experienței.

A. Claveau.

care azi decide, soluția ar fi vremelnică, criza s'ar amână dar nu s'ar dezlega.

Căci dinaintea soluțiunei celei adevărate și singure definitive a crizei, de-a valorifica drepturile neamurilor nemaghiare în țara aceasta toți oamenii politici maghiari își îngrădesc mintea.

Aceasta-i cea-ce face situația de astăzi atât de deznădăduită. Nicăiri, în această hrubă afundă și întunecoasă, nu licărește lumina unei scăpări, unei eșiri la ziua.

Iarăși un partid nou.

Partidul comercianților și industriașilor maghiari din Budapesta — *Iózsefváros*, acesta-i noul partid, care s'a constituit aseară și este de sigur merit să sprijinească guvernul.

Partidul, al cărui președinte este avocatul *Csillag Károly*, caută aderenți și în celelalte cartiere ale capitalei.

Audiențele cabinetului la Viena.

Ministrul-președinte Fejérvary a propus M. Sale să primească în audiențe deosebite pe fiecare ministru în parte pentru a-i asculta sfaturile și expozeul situației politice. Faptul acesta este de bună seamă de mare importanță și ne putem aștepta pe zilele aceste la deciziuni hotărâtoare asupra crizei sau asupra felului cum țara va fi cărmuită de acum înainte.

Cari vor fi hotărârile acestor audiențe? Ce rezultate vor avea? Nu se știe. Totuși foile adaugă multe comentarii, clădesc astăzi ipoteze și combinații cari mâne deja se pot spulbera. Astfel se afirmă că M. Sa va decide abia acuma asupra alegerilor. Ziua fatală de 11 Aprilie se apropie și nici azi nu s'a hotărât definitiv asupra lor. În cazul că ele nu se vor face guvernul va cere noii autorizații dela M. Sa privitoare la guvernarea viitoare a țării. Această combinație a presei ungurești ne pare puțin probabilă. Deciziunea asupra alegerilor, credem, a căzut de mult, poate odată cu hotărârea de-a dizolva parlamentul: ea nu poate fi decât amânarea lor pe timp nehotărât. Căci este puțin probabil ca M. Sa să fi amânat o deciziune atât de însemnată pe timpul din urma. Și dacă alegerile totuși s'ar orându acuma în clipa din urmă, oare ar putea fi ele pregătite în timp atât de scurt? Căci însuși guvernul are de sigur un mare trebuință de o pregătire *de lungi haleine* a alegerilor, mai mult de cât opoziția. O alegere pe surpriză nu poate aduce, de cât guvernului inconveniente. Și oare guvernul ar risca zadarnic agitația cea sălbatică, neînfrântă a alegerilor atunci când el și-a propus ca țintă supremă restabilirea ordinii și liniștii în țară?

Dizolvarea dietei croate.

După informația unui ziar croat, dieta croată va fi dizolvată în luna Iulie și se va reîntruni la sfârșitul lui Iunie.

Din România.

Condamnarea lui Traikoff, falsificatorul biletului românesc de 20 lei.

Martii a fost judecat de tribunalul de Mehedintzi (secțiua II) acțiunea penală îndreptată contra lui Julko Traikoff, ~~ca~~ falsificat biletul de 20 lei a Băncii naționale a României.

Tribunalul a fost compus din domnia Patriciu, ca președinte și Măldărescu membru.

Ministerul Public a fost reprezentat prin dl procuror Urziceanu, iar Banca Națională a României, ca parte civilă, prin Directorul I. G. Bibicescu.

Pe banca apărării se află dl avocat și deputat C. Rădulescu.

Traikoff a mărturisit faptul și a invocat, ca scuză, sărăcia în care se află.

Deschizându-se dezbaterile, partea civilă prin dl I. G. Bibicescu, a făcut descrierea faptului, dovedind că falșul Traikoff este comparativ cel mai reușit din cele de până acuma; că Traikoff crescut în țară, și fă-

cându-și studiele primare la Calafat și Craiova, și-a arătat recunoștința falsificând bilete românești, că a făcut această falsificare pe când era student în anul al III-a la facultatea de drept din Sofia, că în sfârșit scuza lui e o vorbă zădarnică de vreme-ce săraci au fost mii și mii în generațiile cu care a învățat Traikoff atât în România cât și în Bulgaria și totuși nici unul din acele mii, afară de Traikoff, n'a mai falsificat bilete sau monede.

Di procuror Urziceanu a susținut asemenea acuzarea dovedind culpabilitatea inculpatului.

Di avocat Rădulescu a cerut achitarea, pentru că falsificarea a fost făcută de un străin pe pământ străin.

Traikoff s'a apărut și singur cu mare talent oratoric, recunoscând faptul și cerând achitarea pe motiv, că n'ar fi adus nici un prejudiciu României.

Tribunalul deliberând, a condamnat pe Traikoff la 5 ani închisoare, la amendă și despăgubiri civile către Banca Națională.

*Regele României în călătorie. Buda-
pesta, 27 Martie. Eri părechea regală a României și suita lor a trecut pe aici în tren separat, mergând în străinătate.*

Mântuirea! Sub titlul «Ungurii din România» «Az Ország» (dela 27 c.) scrie:

«Se telegrafează din Brașov, că după știri din sorginte demne de crezut sosite acolo, Ungurii din București, împreună cu cei din toată România, vre'o 50.000, s'au obligat în scris, că în caz de va da vre-o pimejdie peste patria noastră, îndată vor părăsi România și grăbesc în ajutorul nației ungurești!»

Asta-i grav de tot — pentru România. rămâne adecă fără — birjari!

Vă să zică nu numai cei din America, ci și Ungurii din România au jurat în scris să nu lase peririi nația ungurească.

Cei d'acasă pot deci dormi în liniște.

Bătăi sângeroase în București.

30 morți și 300 răniți. Fierbere mare.

Știri telegrafice, pe cari trebuie să le primim însă cu toată rezerva — deoarece ni se par exagerate de tot — vestesc că eri seara un scandal mare și bătaie sângeroasă s'ar fi petrecut în București pe piața teatrului.

Asupra antecedentelor ce s'au petrecut «Voința Națională» de Duminecă scrie:

D. Jules Brun vrea să fie o conferință la Ate-neu, despre poezia română populară, dar în limba franceză!

Societatea «Obolul» va da la 13 și 15 Martie câte o reprezentație la Teatrul Național, de asemenea în limba franceză!

Și d. Jules Brun știe românește, e profesor în România și va vorbi la Români, iar soci tatea «Obolul» e alcătuită din Români și piesele se vor juca înaintea unui public românesc!

Și dl Jules Brun și societatea «Obolul» își bat joc de sentimentul național, nu vor să fie seamă de dorința ce a început a se întări: de a trăi prin noi înșine, ca Români, folosindu-ne de cultura europeană, dar romanizând-o, făcându-o a noastră.

N'a sosit oare timpul ca și clasa de sus să înțeleagă că nu trebuie să desprețuească limba românească și că trebuie să ne dăm toată silința, nu de a săpa prăpastie între clasele sociale, ci de a o astupa, de a uni într-o luptă comună pe toți Români, fără deosebire de clasă, pentru întemeierea unei culturi cu adevărat românești aici.

Cu sila nu putem face pe nimeni să-i fie dragă limba noastră strămoșască; dar suntem nevoiți a constata și astăzi că urmașii celor cari într-o vreme vorbeau grecește, ca să se deosebească de Români moșici, astăzi caută să se deosebească vorbind un jargon francezo-levantin. Dar nimeni

nu ne poate împiedeca de a face ca salele să fie goale la aceste conferințe și reprezentații.

Iată de ce credem că îndemnul ce dl N. Iorga face prin «Epoca» ar trebui urmat.

Di Iorga povățuia adecă pe Români adevărați să nu se ducă la reprezentația teatrală franceză, nici la conferință.

Iată acum ce spun telegramele din București:

Societatea «Obolul» a voit să țină aseară reprezentație în limba franceză la Teatrul Național. Mulțimea de studenți și alți mulți tineri îndemnați de studenți s'au adunat însă în fața Teatrului, unde au demonstrat și au căutat să împedecă reprezentația. Sosind poliția să facă ordine, s'a încins o bătaie sângeroasă. Polițiștii n'au răzbit împotriva studenților. Au fost deci aduși o companie de vânători, apoi jandarmi călări și mai multe companii de infanterie.

Lupta a ținut până seara la 10. Teatrul și o berărie din apropiere s'a umplut de răniți, al căror număr s'a ridicat la 300. Morți se zice că ar fi rămas — și dintr'o parte și alta — 30. Au fost arestați peste 100 demonstranți. În oraș agitația e cumplită.

EMIGRANȚI...

Cluj, 22 Martie 1906.

Azi după amiază pe la 5 ore, am fost la gara Clujului, în tovarășia prietenului meu Coriolan Pop, și — firea mea este curioasă — am privit sosirea și plecarea trenurilor.

Te simți oareș-cum mișcat, când vezi vre-un tren ce pleacă — câte știri, dureri, bucurii duc un tren dintr'un loc în altul. Și câte vești obidite aduce un alt tren, ce vine din depărtare — cu ochi roșii de cobold sprinten!

Zuruind, vărsând în jur fum amețitor — iată a sosit trenul dela Brașov.

Peronul gării învie. — Furnică pe asfalt sute și sute de călători, hamali cu privire de animal indestulit, aristocrați parfumați și idioți — fiecare om își are scopul său.

— Mă Coriolane! nu suntem noi copii? — în-treb de prietenul meu, înțelegând, că noi privim fără nici un scop mișcarea de pe peron. Stăm aci ca doi năuci și așteptăm ca eroii din povestea lui Maxim Gorki să vie ceva, ori cineva. Ceva bucurie, ceva durere, ceva vis, ori ceva dor! Și nu vine nimica. Nu vine nimenea!

Dar totuși.

Iată coboară gânditori din vagonul de clasa III, vre-o 20 muncitori. După îmbrăcăminte judecați, ei vor fi șvabi. — Hainele lor sunt nouă noapte. Sclivisiți cum sunt ai crede că să duc la nuntă.

Cu iritata privire a parveniților, îi măsurăm cu ochii din creștet până în tălpi, pe toți de-arândul.

— Vor fi niște șvabi bogați! — Observ cu glas tare.

— Ba nu domnule, — zice unul dintre ei, ridicându-și pălăria de pe cap — nu suntem șvabi, ci românași din țara Bârsei.

Mi-s'a încălzit sufletul:

— Sunteți români oameni buni? Sânge din sângele meu? — Și mergeți la ceva nuntă? Nu-i așa?

Două lacrimi mari, ca două briliante se strecoară din ochii celui mai bătrân muncitor:

— Tristă nuntă ne așteaptă! Mergem cu toții în America!

Izbit de duioșia cuvintelor exprimate pe buze tremurătoare de moșneag — un junghiu a trecut prin inima mea. Tămplele îmi zvâcneau turbat. Zgriburii de frig par'că. M'am recules după un târziu — și uitând, că sunt în gara celui mai șovinist oraș, încunjurat de gendarmi maghiari — începui să le vorbesc cam astfel:

— De ce vă duceți? Cine vă chiamă? Vă părăsiți casa familia, religiunea, Ardealul în care au trăit strămoșii voștri, «romani» biruitori ai lumii!

Vă duceți în țară străină, între streini? — De ce vă duceți?

Toți se înduioșară.

Fețele brăzdate și pe care se înfipse peceta suferinții, licăreau pătate de lacrimi. Asfințea soarele și-și sărută ultimele sale raze pe trista ceață.... În văzduh plutea farmec, farmecul ce trăiește primăvara. Natura trezită din moarte răsufli poezie în elementele sale...

Mi-a răspuns un tinăr muncitor.

— Domnule dragă, dumneata vorbești frumos ca un popă. Dumnezeu să te miluiască! — Să fi până la mormânt sănătos... Cine ne chiamă, cine ne chiamă? Foamea ne gonește din țara asta frumoasă!

Vitele mor flămânde în bătătură. Holdele se prăpădesc. Belșugul holdelor noastre nu este al nostru. N'avem casă, n'avem pâne. Pâne!

(Cuvântul «pâne» uruia mai sălbatec ca al mării urlet.)

Un alt muncitor adaugă:

— Legile strămoșești s'au schimbat: Azi omul sărac n'are de cât doi prieteni: durerea și foamea. Domnule, eu sunt om de 30 de ani. Trăiesc de 30 de ani în Ardeal. În pruncie am suferit. Ca flăcău am suferit. M'am căsătorit de vre-o 5 ani. Am patru copii. Cel mai mic e de un an. Știe vorbi în graiul neșos barsean. — Și cere pâne. — M'am silit să le câștig pânea de toate zilele. Am fost rob. Am lucrat, ca un țar din zeri până în sară, și totuși n'am putut să hărăzesc atâtea ca să fie destul. Ce să fac Domnule?

Nu sunt bestie să-mi mănec pruncii. Doar am suflet! Dumnezeu mi-a dat suflet în trup și foame în casă! Ce să-i fac? Acuma s'a slăbit. În grija Dumnezeului mare am lăsat copii și soția. Mă duc în țara nouă, poate voi aduce pâne, poate voi muri, ca un câne flămând acolo!

Și bărbatul a început să plângă.

Plânsul asta nu-l voiu uita nici când. Așa plânge blăstamul, foamea, durerea.

Și toți plângeau.

Oh, clipa aceasta nu voiu uita-o nici când.

A vedeă bărbați puternici plângând, siliți să fugă ca niște ieproși din țara bogată în o nouă parte a lumii, în care nu plânge doina în seri, nu behănesc miorite pe plaiu, unde nu cuvintează Dumineca de pe anvon iscusitul popă, unde nu-i horă, unde numai mașinile urlă, fum joacă în aer, sânge de muncitor bea pământul...

Cu seriozitatea unui duhovnic adevărat firul vorbeii îl luă Coriolan Pop:

— Vă duceți! Țara asta nu vă dă pâne! Goniți de foame vă duceți în o nouă parte a lumii. Sunteți cu toții români. Vă știți datorințele față de neam, față de familie, față de biserică! Mergeți și munciți. Munca vi-se plătește bine. Câștigați oarecare avere mică ori mare, după putință, și veniți înapoi. Veniți înapoi în țara asta plină de văi, de munți, de riuri ce se scaldă în soare, și în care sunt atâtea povești...

Duceți-vă și veniți înapoi. Dumnezeu să vă ajute.

Muncitorii și-au plecat capetele ca în biserică, când ascultă psaltirea.

Fanaticile cuvinte ale prietenului meu i-au entuziazmat și pe ei.

Izbucniră în strajnice «să trăiască» și cea ce rar se întâmplă pe peronul unuia oraș maghiar — întonarăm cu toții «Deșteaptă-te române».

Repede s'au adunat în jurul nostru polițiști, ei crezură, că demonstrăm, ori că ne-am resculat!

Dar când li-am spus, că nu răscoală vor să facă oamenii ăștia, ci vor să muncească pământ străin, ca să-și hărăzească nutremânt indestulitor — și ei s'au înduioșat și priveau îngândurați ceata tristă, ce să vărsa încet-încet în un vagon de clasa III.

Un șuer ascuțit. Roatele trenului bubuie. Abur alb ese din gura locomotivului. Soneria electrică de pe pârtelele peronului se pune în mișcare.

Și trenul dispare liniștit în limpedea seară, dinaintea noastră.

Eu și prietenul meu, stăm ca înlemniți de ceea ce am văzut, durere crudă ne sfășie inima — simțim par'că și noi ceea ce au simțit emigranții — sila de a părăsi gonit de foame, o țară, în care dorm vecinic somn strămoșii, în care tatăl ne-a învățat să ne rugăm la Dumnezeu românește și în care țară atâtea nefericire și ură și foame și-a clădit cuib...

Emil Isac.

— **Bere înveninată.** În Italia îndeosebi în părțile de mează-zi, muncitorimea acum ceacă să-și găsească de lucru pentru primăvară și vară. În un oraș din Italia, — ce zace aproape de țărâmurii mării, un lucrător și familia lui așteptă vaporul. Tata, mama și fiul, au intrat în un hotel să bea puțină bere. Aici apoi în un moment de neprecugetare, când femeia se uită în altă parte, bărbatul iute pune puțin prav în berea femeii.

Nefericita a băut berea din o înghițatură. Peste câteva minute a cuprins-o dureri grozave și întru atât s'a bolnăvit, încât a fost dusă în spital. Bărbatul nici nu s'a atins de berea sa, ci a batjocorit pe hotelier, pentru că vinde bere rea. Dar zadarnică i-a fost simularea lui, înzădar s'a prefăcut că-i beat, căci jandarmii l-au deținut și l-au dus la procuratură. Femeia a fost mântuită.

— **Fapta unui nebun.** Din Timișoara ne sosește următoarea îngrozitoare știre: un proprietar cu numele Strain Sebő din Giroda suferind de nebunie a împușcat pe soția și copilul său de zece ani. Nebunul a fost dus în casa alienaților.

— **Tragedia unei familii.** Din Oradea-mare ni se vestește, că Duminecă a murit subit Hugo Szolcsányi, profesor la academie. Fica lui, Olga intrată a fost zguduită de aceasta lovitură a sorții, încât în desnădăjdirea ei a beut medicinile tatălui ei cari conțineau mult morfium. Ea era de 24 ani. Văduvă tânără care trăise abea două săptămâni cu bărbatul său, cu Iosif Skalak. Acum era mireasa lui Zoltán Kállai, secretar de poștă în Cluj. Nefericita se luptă cu moartea.

— **Prădarea băncii de credit comercial din Moscva.** Iată noi amănunte: O bandă de 22 de revoluționari, a prădat banca pe la 5 ceasuri după amiază, după ce-au desarmat pe poliștii de pază și-au terorizat pe slujbași. Banda avea revolvere Browning și pistoale Mauser, unii aveau bombe legate cu sirmă de nasturii dela paltoane. Au luat 5.200 de ruble în aur și 870.000 de hârtie și au plecat fără a fi urmăriți, căci amenințaseră că vor arunca banca în aer, dacă se va mișcă oareș-cine din slujbași până în cinci-spre-zece minute. Operația ar fi ținut după unii un sfert de ceas, după alții un ceas. Curios e că aveau chei cu cari au deschis casa.

— **D'ale Rușilor.** Din Chișinău (în Rusia) se scrie că Românul basarabean Grădescu profesor la Universitatea din Charcov, a fost dat în judecată, sub inculparea de instigații în greva studenților din localitate.

Procesul s'a și judecat și profesorul Grădescu a fost condamnat la 10 zile închisoare.

După ce-și va face pedeapsa, va fi exilat în guvernământul Archangelesc.

— **Omor.** Din Oravița ni se scrie că Pavel Lazar (născut în Ticvanu-mic), locuitor însă în acel oraș, pe când se ducea acasă dela biroul Braun József a fost omorât. Se face mare cercetare pentru a se afla ucigașii.

— **Duel între femei.** Unde sexul frumos e emancipat, acolo se întâmplă lucruri de acestea. Până ce în unele țări se mivesc să pună stăvilă duelului dintre bărbați, în Londra duelul se lățește și între femei. Alice Moore și mrs. Tucker se certaseră între oaltă, și sfârșitul a fost că Tucker a provocat ia duel pe soața ei de ceartă. Secundant le-a fost o prietenă, Franz-Madac. Condițiile duelului au fost cele mai grele. Duel cu pistolul. Ambele au pușcat de trei ori fără a fi vre-una rănită. După a treia împușcătură mrs. Moore a fost cuprinsă de o mare spaimă. Și a fugit din naintea glonțului în stradă. Cealaltă avea foarte mare voie pentru duel și nevăzându-și contrara a împușcat asupra secundantei rănindu-o grav.

— **Sentință de moarte.** Din Viena se telegrafiază, că Ioan Prüggl, ucigașul bucătăresei Berta Böhm, curtea cu jurați aflându-l vinovat, a fost judecat la moarte prin ștreang, iar soția lui la trei ani închisoare.

— **O plăcută surprindere de sintele Paști** este fără îndoială o poliță de asigurare pe viață în favorul soției, a copiilor, a

rudeniilor, sau pentru amici, la cari ține tot omul de bine.

Și pentru donațiuni filantropice, la biserică, școli etc. prin o asigurare a vieții se poate ajunge pe calea cea mai ușoară la un capital respectabil. În privința aceasta atragem atențiunea onoraților cetitori, recomandând institutul de asigurare «Transilvania» din Sibiu.

— **O femeie în serviciul diplomației.** E vorba despre contesa Castiglione, care era foarte renumită pentru frumuseța ei. D-șoara Bonvet, scrise despre ea în memoriile sale, că aceea frumuseță desăvârșită, pentru îngânfarea ei, n'a avut simpatie înaintea muritorilor. S'a născut în Rusia. S'a măritat fără nici o dorință în etate de cinsprezece ani după contele Verarie Castiglione. Nici pompa, nici alte desertațiuni înșelătoare n'au atras-o însă la Paris. Cavour, care era nepotul contesei Castiglione, dacă în adevăr corespunde adevărului fragmentul scris de Lolile, a trimis-o în misiune diplomatică la curtea lui Napoleon III-lea. «Diplomația din Piemont s'a înmulțit cu o frumoasă contesă» scrie Cavour lui Cabraris, care atunci reprezintă curtea din Turin la Paris. A fost încredințată să cocheteze cu împăratul, ba să-l și înșele, dacă necesitatea așa ar prefinde. În caz de succes, i-am făgăduit, că pe fratele ei îl voi numi secretar la consulatul din Petersburg. Femeia cu părul de aur, când pentru primadată s'a prezentat în balul de curte, într-afât a atras atențiunea împăratului, încât acesta a pășit înaintea ei, a rugat-o la un tur, apoi a vorbit cu ea timp îndelungat. Contesa Castiglione s'ar fi putut obicinui să facă minuni cu frumuseța ei.

E fapt că deși știă, că e frumoasă și admirată deși a fost în curat, că influința ce o are, poate să o mulțamească numai frumuseței sale, de toate acestea n'a considerat-o de mai mult, cu cât în adevăr merită. Eră fată săracă, pe care a crescut-o bunicul său, un brav avocat din Firenze, căci tatăl său umblă numai după aventurii dar cu toate că eră săracă, a trebuit silită, ca să se mărite după bogatul și renumitul conte Castiglione.

Împărăteasa Eugenia deși știă despre misiunea politică a contesei Castiglione, putea fi sigură, că obiectul de convorbire a împăratului și a contesei îl formă eliberarea Italiei. După primul bal de curte, n'au prea învitat la alte baluri, dar cu toate acestea nu s'a rupt legătura dintre împărat și contesa italiană. Napoleon se ducă la contesă, se înțelege — incognito. Cavour n'a trăit până ce contesa și-a putut împlini misiunea cu care a încredințat-o: dar după moartea lui uniunea Italiei s'a realizat, la ce pe lângă istețimea lui Nigra, a avut rol însemnat și contesa Castiglione.

De altfel e foarte greu de a da deslușiri despre misiunea politică grea a contesei, căci când a murit (Noemvrie 18 1899) guvernul italian a pus mâna pe toate scrisorile ei și le-a nimicit. Diplomați fiece frumoasă nu s'a reîntors în Italia nici atunci, când acela a fost eliberată de sub ligă, deși bărbatul îi murise și murise și Napoleon, pe pământ englezesc. E foarte greu a constată că ce a reținut-o la Paris după căderea împărăției. Toată viața acestei admirabile femei a fost plină de secrete, și a trăit ca o călugăriță, pe când cei din Paris se nizuiau să ducă o viață numai plină de plăceri și desertațiuni. N'a dorit să dobândească grația curții, rar umbla în societatea ei. Nu i-a păsat că pentru retragerea ei dela lumea sgomotoasă, o considerau îngânfată.

În o vreme s'a urit de Paris, a călătorit deci prin orașele mari din Spania, Anglia, Italia, dar iar s'a reîntors în Paris, căci în alt loc viața-i părea cu mult mai nesuportabilă. Ea mărturisește despre sine, că nicăiri nu s'a simțit bine. «Numai între aceia mă prezint, cari sunt mai superiori ca mine, sau între popor, căci poporul încă mai știe iubi.

«Până trăiam în lumea mare, societatea mea eră considerată de arogantă, deși am făcut totul să stărpesc din mine ori-ce aroganță dar zadarnică mi-a fost întreaga nizuință, căci societatea, bărbați și femei deopotrivă, de și se văd inteligenți, e atât de plictisitoare, așa de proastă, în cât desvoltă în om dispreț.

Această mărturisire arată totuși escentricitatea sufletului contesei. S'a născut în o lume ce nu-

pentru ea. Tatăl seu a silit-o deja să urască viața ușoratică. Căsătoria nefericită a lipsit-o de ori-ce iluzie de dragoste.

Jertfa pentru patrie, a aruncat-o în vârtejul vieții pariziene. Acolo a fost slăvită pentru frumuseța ei desăvârșită, ca o zăiță păgână. A suferit să o adoare, dar toate acestea nu au făcut-o fericită. Nu odată puteai observă din vorbele ei cinicizmul și disprețul. Și contesa Castiglione eră cinică când a văzut sufletul gol, și obiceiurile de șablon, mincinoasa etichetă din viață. Căci fiecare se prezentă cu mult mai bun, decât în realitate eră: ea însă voia să se arete mai rea decât cum eră. Abia ajunsese vârstă de treizeci ani, când după căderea împărăției, s'a retras dela viața sgomotoasă.

De aici încolo se ocupă numai cu cetitul, și se prezentă numai în societatea oamenilor de valoare.

Cu Thiers aveă legături de prietenie foarte intime. A murit la etatea de cincizeci și nouă de ani în un hotel din provincie. Fiind foarte nefericită, a trebuit să fie mai bună decât colegii ei. Și calea nefericirii a dus-o cu sine în mormânt. Guvernul italian n'a avut ce să nimicească din epistolele rămase dela ea, căci le-a nimicit ea însuși nu cumva să facă lumină asupra tragicului vieții sale.

— **Mulțumită publică.** Cu ocaziunea concertului urmat de dans aranjat de tinerimea rom. din Budapesta a binevoit a suprasolvi: Il. L. dni: Dr. Iosif Gall membru în casa magn. (Lukarecz) 200 cor.; dr. Ales. Mocsonyi, de Foen mare proprietar (Birchiș) 200 cor.; Georgiu Serb, cons. de curte (Bpesta) 220 cor.; (din care 200 pentru fondul permanent a soc. P. M.): Prea S. Lor dni: Ioan I. Pap episcop (Arad) 20 cor.; Nicolae Popea episcop (Caransebeș) 50 cor.; Prea C. S. dl Augustin Hamsea, archim. (Arad) 20 cor.; Rev. dn. Ghenadie Bogoeviciu, paroch (Bp) 10 cor.; Il. S. dl Ioan cav. de Pușcariu, jude la curie pens. (Bp) 20 cor.; Parteniu Cozma direct. la Albina (Sibiu) 10 cor.; N. N. 50 cor.; Silviu Suciu secr. min. (Budapesta) 20 cor.; Anton Mocsonyi (Budapesta) 100 c.; Petru Mocsonyi 16 c.; Alexandru Mocsonyi iun. 16 cor.; dl Ionaș 6 cor.; dr. Georgiu Bilasko, medic (Budapesta) 30 cor.; dna Sofia Babeș (Bp) 20 cor.; dna Sofia Vlad (Bp) 2 cor.; Georgiu Sida, proprietar (Bp) 10 cor.; Georgiu Radulescu (Bp) 2 cor.; Ilarie Dancașiu (Bp) 3 cor.; familia Hornoi (Bp) 10 cor.; Nicolae Mihaiu (Bp) 2 cor.; Nicolae Chișan (Bp) 1 cor.; Iosif Farchescu (Bp) 3 cor.; dna Iosefina Pop 11 cor.; dna Șagău 6 cor.; dna Monda 6 cor.; Ioan Roșca (Bp) 1 cor.; Aurel Părvu (Bp) 2 cor.; Ant. Huszár (Bp) 1 cor.; dna Elisabeta Tanco (Bp) 6 cor.; dna Moldovan (Bp) 2 cor.; Dr. Emiliu Babeș, adv. (Bp) 6 cor.; Dr. Aurel Oltean, avocat în Budapesta 2 cor.; Dr. Nicolau Poinar, avocat în Aleșd 6 coroane; Cornel Mészáros, inginer (Bp) 6 cor.; dr. Iosif Sigescu prof. 5 cor.; dr. Tit Babeș, avocat (Bp) 6 cor.; Popaiov (Bp) 2 cor.; Georgiu Imbăruș, ingen. (Bp) 2 cor.; Alexandru Urechea (Bp) 2 cor.

Și-a răscumpărat biletele! Escel. Sa dl Ioan Meșianu metrop. (Sibiu) cu 40 cor.; Il. S. dl dr. Demetriu Radu episc. Oradea-Mare) 50 cor.; Il. Sa dl Ioan Mezei jude la curie (Bp) 20 cor.; dr. Aurel Novac, avocat (Biserica-Albă) 20 cor.; Andreiu Cozma, dir. de bancă (Șimleul Silvaniei) 10 cor.; Avram Poenariu, protop (Hunedoara) 10 cor.; dr. Petru Pentta, avocat și soția (Panciova) 10 cor.; Ioan Barb Lupul (Zagrab) 4 cor.; Ilie Cămpian (Gro-Szt.-Miklós) 1 cor.; dr. Valeriu Olariu, med. (Teregova) 10 cor.; Ioan Urzicean (Gro-Békás) 4 cor.; Vasiliu Mica (Băsești) 4 cor.; Iosif Pop propr. (Iloba c. Satmăr) 10 cor.; dl. Z. Chirtop, avocat (Câmpeni) 10 cor.; dr. Atanasiu Marienescu (Sibiu) 4 cor.; Simeon Bozanciu (Bis.-Albă) 20 cor.

— Venitul curat a petrecerei a fost 1069 cor. 04 filert, care s'a depus la fondul societății »Petru Maior.

Ne împlinim o plăcută datorință, când și pe asta cale ne exprimăm pentru marimimoasele donațiuni, călduroasa noastră mulțumită. Comitetul aranjator.

— **Cine mă scapă definitiv de durerile atmatice și reumatice?** Până de prezent aceste întrebări singur dl Müller Albert (Budapesta, Vadász u. nr. 42/K E.) a fost în stare să răspundă, de oare-ce rezultatul ce l'a ajuns prin crucea sa dublă electro-magnetică R. B. nr. 86967 este aproape de necrezut, pentru ceea ce din partea

bolnavilor reîn sănătoși primește multe mulțumite. O astfel de scrisoare i-a adresat dl. e. cu ocaziunea Anului-Nou Feit János din Biserica-Albă: Prea stim. d-le Müller! Prind peana, ca să-ți exprim cele mai ferbinți mulțumite pentru crucea R. B. nr. 86967 ce a-ți inventat, pentru că eu cu folosirea aceleia m'am vindecat pe deplin de durerile reumatice ce mă chinuiau de 5 ani. Intr'un timp zăcem în pat și nu mă puteam nici mișca; acum însă nu sunt silit să păzesc patul. Cu toată stima: Feit János.

— **Schveffer și Vörös**, florari în Arad, palatul minoriților. Efectuesc pe lângă prețurile cele mai moderate *cumuni*, buchete și alte *impodobiri de flori*. Planuri pentru parchetare fac gratuit.

— **Beția duce la păcat și mizerie.** Atragem atenția asupra anunțului „Am fost bețiv al spiteriei lui Frankl Antal din Seghedin.

Nr. 8—1906.

CONVOGARE.

P. T. membrii comitetului cercual din despărțământul «Abrud-Câmpeni» al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», se invită a participa la ședința, ce se va ține în 2 Aprilie, n. 3 ore p. m. 1906 în Abrud (în localul «Aurariei»). Câmpeni, 24 Martie 1906.

Dr. Basiliu Preda, dir. desp.
Demetriu Goia, secret. desp.

Posta Redacției.

Un alegător imparțial. *Bujor. Amănuțele despre alegere, vedem că într'adevăr sunt imparțiale. Nu le putem publica însă ci trebuie să ne mărginim — din cauza spațiului — numai la publicarea rezultatului final din întreaga dieceză. Pentru Românii de pretutindeni nici nu poate prezenta interes așa mare alegerea dintr'un singur cerc. Mulțumim de altfel pentru interesul ce ni-l arăți și te rugăm ca în cauze de interes general să ne scrii.*

Dlui **Ilie Cotârlă**, Oravița. Mulțumim pentru cele ce ni-ai scris.

Posta administrației.

Mihail Velcelian. Am primit 5 cor. ca abonament pe I. quart 1906.

A. Rădulea. Réthely. În 19 l. c. am primit 10 cor. Numărul fâșiei s'a schimbat, acolo nu e greșeală.

A. Vașiadi. Am primit 5 cor. abonament pe II. quart 1906.

Economie.

Arad, 27 Martie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 26 Martie.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906 (100—clgr.)	16:40—16:42
Secară pe Aprilie	13:54—13:56
Orz pe Aprilie	15:44—15:46
Cucuruz pe Mai	13:28—13:30
Grâu de toamnă pe 1906	16:36—16:38

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Aprilie 1906	16:38—16:45
Secară pe Aprilie	13:54—13:56
Ovăs pe Aprilie	15:56—15:58
Cucuruz pe Mai	13:36—13:38
Grâu de toamnă pe 1906	16:34—16:36

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	Cor. 158—
« « « mic	« 160—
« brut « mare	« 156—
« « « mic	« 158—

Bursa de bucate din Timișoara.

Grâu: 78—100 klgr.	Cor. 15:50—15:60
« 79—100 «	« ————
Secară: 100 «	12:20—12:30
Orz: 100 «	13:50—13:60
Ovăs mercantil 100 klgr.	14:10—14:20
« cernut 100 klgr.	13:30—13:30
Cucuruz nou 100 «	13:20—13:30
« vechiu 100 klgr.	—————

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 klgr. — — — fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 klgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 klgr. 125—127 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 klgr. 120—126 fil.; mijlocii părechea 240—260 klgr. greutate 121—122 fil. Ușori până la 240 klgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: **Sever Bocu.**Editor proprietar: **George Nichin.**

Dacă suferi de reumă și răceală, nu căuta alt medicament ei cumpără **Dr. Flesch** o sticlă de **spirit de reumă** care vindecă reuma, răceala, durerea de mâni, picioare, spate și șele, slăbirea mânilor și picioarelor, durerile iscate din bătaie, sforțări, selintiri și umflăturile, mai în grabă de cât ori-ce alt medicament. Influența se poate vedea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi la cari n'a folosit nici sealdă nici alt medicament. Se poate căpăta la inventatorul și la pregătorul lui **Dr. Flesch Emil** apotecar „Magyar Korona” GYÖR — Baross-ut Nr. 24. Budapesta, magazinul prim în apotecile lui Török Iosif Budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26. O sticlă de 1/2 delitre 2 cor. Ală o folosire mai îndelungată, pentru o sticlă „familiar” preț 5 cor., din care 2 sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs postal.

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ
Timișoara-Fabric

Prăvălia: Strada Principală Nr. 15.
Atelierul: Strada Körte în casa proprie.

Lumini de ceară 1 kg. 1 cor. 60 fileri.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane

Cine vrea să cumpere

ghete de vară

(fél czipő)

ghete pentru bărbați pentru femei și copii
precum
în piele colorată

pe lângă prețurile cele mai moderate în un asortiment bogat acela poate se căștiga în prăvălia lui

Czernóczky Mihály

călțunar pentru bărbați și femei
Kossuth-utca nr. 67 și Boros Béné-tér, nr. 2.

Am
fost
bețiv

până-ce nu am folosit *medicina anti-alcoolică a lui FRANKL.*

Femeea mea mi-a pus-o în băutură, și cum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără stirea mea am luat leacul mântuitor. Acum mi-o scribă de ori-ce băutură spirtoasă. Recomand ori și cui acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericeirea în mi și mi de familie. Nu e stricăcios sănătății! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu rambursă.

FRANKL ANTAL, spiterie
SZEGED, Felső-város 20.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sirmă.

Arad, József főherceg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sirmă ca: țesături de sirmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. Afară de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat sistem Buchler. Pregătește țesături de mână și fabrică la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și păduri cu vinat, site de sirmă cu ramă de fier pentru scopuri delucări de pământ, nisip, petriș, și pentru lucrări de mine, zidiri și grădinărit. Site la ferestre de pivnițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de acinte la locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere clasice de oțel pentru pat pe staluri de fier și lemn, cari în privința ușurării de a se ține curat sunt foarte recomandabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, dobe pentru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din aceasta branșă — cu prețuri din cele mai moderate

La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirlianu	Cor. 2.—	plus 10 fl. port.
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.—	5 „
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0:40	5 „
„Școlarul declamator”	„ 0:50	5 „
„Stropi de roasă”	„ 1.—	10 „
„Aur” Const. Hodoș	„ 1:50	10 „
„Telegrama” farză în 3 acte	„ 0:30	3 „
„Amicul Poporului” T. Vuiculescu	„ 1.—	10 „

Tipărituri ieftine și cu gust lucrate și având în vedere calitățile alese de hârtie cese cere, comandați spre
multumire la
Tribuna.

Tipografia d-lui **G. Nichin**,
Deák Ferencz-u. 20, Arad.

Bräuner Vilmos

zugrav-decorator

ARAD, — Strada KAPA — Nro. 12.

Locuința mea de la 1 Martie: strada
Deák Ferencz în casa lui Melrovitz.

Primește spre efectuare orice lucru ce se
ține de un zugrav, precum:

decorarea interiorului de bisorici, sale, cas-
ele, etc. și zugrăviri de teatru și tablouri.

Efectueșc lucruri din provincie.

Fac la dorință planuri de lucrări în cinste.

Vinzare

de VIN
în mare și mic,
producțiune *
proprie * din

podgoria Șriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Schiller (roșu)	56 „
Vin roșu vechiu	cor. 1.—
Rachiu de drojdii, fabricat pro- priu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quiriní Sándor**
Arad, Aulich Lajos-u. 7/e.

HUGYECZ ROZA

Croitorie de haine englezești
și franțuzești pentru femei

ARAD, Kapolna-u. 4.

Primește spre efectuare ori-ce
lucru din bransa aceasta, în ori
care formă, precum și haine pen-
tru copii pe lângă execuție fină
și prețurile cele mai avantajoase

Cere sprijin binevoitor : **HUGYECZ ROZA**

Hotel „Leul de aur“

Timișoara —
— Josefstadt.

Imi iau voie a aduce la cunoștința onor. public și a muște-
riilor, că am preluat

Hotelul la „Leul de aur“

și îl voi conduce de azi înainte în propria regie. Imi voi da si-
lînța ca prin euhă și pînă excelentă precum și prin serviciu
prompt, să mulțumesc muștelii mei și să măresc bunul renume
din trecut al hotelului. — Rugând pentru binevoitorul sprijin, sunt

cu distincție stimă: **Theofil Gross**, hotelier.

Am onoare a încunoștința pe onor. public, că

în curtea fabricii de spirt „Mittelmann“

din Béla-tér 1. am deschis un magazin pentru

lemn de foc

unde se pot căpăta:

blăni de fag de I-a clasă || **blăni de fag de II-a clasă**
• **stejar** • I-a • || • **stejar** • II-a •
de asemenea și grinzii. = Se poate livera și cu vagoanele.

Braun Ede.

Strămutare de prăvălie.

Am onoare a aduce la cunoștința stimaților mei cumpărători
că prăvălia mea de pe strada Deák Ferencz nr. 36 — Arad
am strămutat-o pe strada Deák Ferencz nr. 7,

unde de altfel având prăvălie, în garnitură de salon, salon băr-
bătesc, cele trebuincioase pentru un prânzător modern, dela pre-
țul cel mai ieftin până la cel mai scump, și la dorință efectueșc
în modul cel mai prompt. Vă rog, ca bunăvoința de până acum
se o păstrați și pe viitor. Cu deosebită stimă

VARGA JÁNOS

TAPESIER

ARAD, strada Deák Ferencz nr. 7.

— Magazin de jaluzii cu automat. —

In prețuita atențiune a arhitecților!

Lenkey Antal

zidar diplomat și întreprinzător-architect

ARAD, strada Szekeres Nro. 4.

Se recomandă atențiunei p. t. publicului din loc și din provincă
care vrea să zidească, primind pe lângă prețuri moderate și pe
lângă garanță tot felul de lucrări din bransa zidăriei anume:
case de arindă, case private, cartele de vară și grănare pre-
cum și transformarea edificiilor vechi, a fatadelor și a pava-
gelor de ciment și beton.

La dorință servesc gratis cu planuri și cu preliminar de spese.

Nouă compactorie de lux!

Cu onoare aduc la cunoștința onoratului public că, am
deschis în Arad (palatul Minorităților) o admirabilă

compactorie de lux și cărți comerciale

unde se pregătesc tot felul de legături fine și durabile, paspar-
touri, carnete familiare, colecții de chipuri, cassette, etc în piele,
plūs sau mătăsă, în ori-ce formă și pe lângă prețuri convenabile.

În lucrurile tehnice mă pricep foarte bine, și mă anga-
jez să pregătesc schițarea de planuri punctual și în mod practic.

Cu deose- **Mayerhoffer Adolf**, Compactori, în Arad
bită stimă: (Palatul Minorităților).

Se primesc îndată o fată și un băiat la învățătură.

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc
și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (lângă Porter
Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești

de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primeșc spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această bransa,
precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și
altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă
până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă
prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă:

HUPPERT HENRIK

Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság-tér Nro. 11.

Ultoi de vii soiui curat

ultoi cu rădăcină din cele mai bune
soiuri pentru vin și delicatose
recomandă spre cumpărare

Domeniul Hámory

pe lângă bani gata. Preoții și învățătorii primesc cu preț scăzut de 5%.

Detalii se pot afla în Arad, strada Deák Ferencz nr. 3.

Telefon 229.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în

Arad. — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.

o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austrungaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase. o—o—o

In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Șeltană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigări de mîci și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinării sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparatură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit și prompt. o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Am onoare a aduce la cunoștință marelui public și prea stimaților mei oaspeți, că

hotelul și beraria

„**Spieluhr**“
din Timișoara, care se bucură de un bun renume, o conduc pre mai departe eu singur.

Mă voi nisui se câștig buna voință marelui public, și a întări tot mai tare renumele hotelului meu prin un serviciu prompt, prin o cină bună și beuturi escelente. Cerând binevoitorul sprigin,

sunt eu stimă:

Müller Károly la „Spieluhr“ Timișoara.

Kern și Petrovics

comersant de mărfuri coloniale, vin, șampanie, rum, ape minerale și cărnuri de vînat

Oradea-mare, Strada principală

(vis-à-vis de firma Huzella M.)

„La crucea de aur“

Cel mai ieftin isvor de aprovizionare.

Săminte economice de grădină, straturi și flori

pe cari le punem cu calitatea cea mai bună și proaspete, sub răspundere, la dispoziția on. public, mai departe

felurite articole de post, ș. a. felurite soiuri de pești din țeară și străinătate, afumați ori în ulei, felurite brînzături, zilnic tea și unt proaspăt și ulei ținut în

ghiață, de săminte de cînepă,

recomandăm bogatul nostru asortiment atențiunei on. public.

Kern și Petrovics

comersanți de coloniale

Oradea-mare, Strada principală.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile feul ca din magazin și admirabilele rite: bandage și diferite preparatii, sale

Cremă de lacramioare: preparat superb, delatură pistrui, sgrăbunțe, spuse, sbîrcituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Spăpun de cremă de lacramioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lacramioare: pregătită din materii cu totul nestricăcioase — care împrumută feței o culoare foarte plăcută fără ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutoră frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților. Alifie »Coroană« pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun »Coroană«, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiurilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți »Papp« 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă totdeauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela **András-sy-tér și Petőfi-u. Arad.**